

5

Prognos och kapacitetsplanering av förlossningsvården i Region Stockholm 2021– 2028

HSN 2020-1259

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Enheten för sjukhus och LOU avtal
Karin Andersson
Gunilla Berg

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-11-05

HSN 2020-1259

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Prognos och kapacitetsplanering av förlossningsvården i Region Stockholm 2021–2028

Ärendebeskrivning

Ärendet innehåller en reviderad plan för förlossningsvården i Region Stockholm 2021–2028 med en prognos över antalet förlossningar och ett förslag till kapacitetsplanering per förlossningsenhet.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

1. Godkänna reviderad prognos och kapacitetsplanering för förlossningsvården i Region Stockholm 2021–2028.
2. Ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att inkludera ett förlossningsuppdrag med start första halvåret 2026 i kommande avtalsprocess för S:t Görans sjukhus.
3. Ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att återkomma till nämnden med ny prognos och kapacitetsplanering under 2021.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen gör årligen en prognos över antalet förlossningar i regionen och utifrån prognosen kapacitetsplaneras förlossningsvården per förlossningsenhet. Den senaste planen beslutades i

hälso- och sjukvårdsnämnden i juni 2019 (HSN 2019-0701). Planen innehöll en förfinad prognosmodell som till skillnad från tidigare prognosmodeller både tog hänsyn till antalet kvinnor i barnafödande ålder och fruktsamhetstalet, vilket enkelt kan förklaras som ett mått på kvinnors benägenhet att föda barn. Metoden är framtagen av tillväxt- och regionplaneförvaltningen i samarbete med statistiska centralbyrån (SCB).

I planen från 2019 togs det fram tre olika prognoser, en *låg*, en *mellan* och en *hög*. De alternativa prognoserna baserades på olika variationer i fruktsamhetstalet. Prognos *mellan* beslutades att användas som underlag för kapacitetsplaneringen. Prognosen visade att länets kapacitet behövde förstärkas eftersom antalet förlossningar enligt prognosen skulle öka under kommande år.

Mot bakgrund av den kapacitetsplanering som beslutades 2019 och för att säkerställa att det inom länet finns nödvändig förlossningskapacitet beslöt hälso- och sjukvårdsnämnden i augusti 2019 (HSN 2019-0421) att Capio S:t Görans sjukhus AB ska ges uppdraget att, inom det upphandlade vårdavtalet, driva förlossningsenheten på S:t Görans sjukhus.

Utfallet av antalet förlossningar för 2019 blev dock cirka 800 förlossningar, eller fyra procent, lägre än den prognos som kapacitetsplaneringen baserades på (prognos *mellan*). Utfallet följer prognos *låg*. Under 2020 har utfallet fortsatt att följa *låg* prognos. Regionfullmäktige beslutade därför i april 2020 att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att senarelägga öppnandet av en ny förlossningsklinik på S:t Görans sjukhus. Utöver utfallet av antalet förlossningar var bakgrunden rådande pandemin och de ekonomiska konsekvenser detta medfört.

Överväganden

Uppdaterad förlossningsprognos 2020

Förvaltningen har uppdaterat förlossningsprognosen med hjälp av samma metod som användes i planen för 2019, men baserat på faktiska utfall för hela 2019 och till och med augusti 2020. Prognosen från 2019 och den uppdaterade prognosen från 2020 visas i tabellen nedan. I prognosen för 2019 visas den prognos som i planen från 2019 benämndes som *mellan* och som dåvarande kapacitetsplanering baserades på.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Prognos 2019	30 000	30 300	31 300	32 300	33 100	33 800	34 500	
Prognos 2020	28 097	28 431	28 810	29 612	30 201	30 731	31 208	31 593
Skillnad i antal	-1 903	-1 869	-2 490	-2 688	-2 899	-3 069	-3 292	
Skillnad i %	-6%	-6%	-8%	-8%	-9%	-9%	-10%	

Den uppdaterade prognosen är lägre än prognosen från 2019 under hela tidsperioden 2021 - 2028. Anledningen till att prognosen förändrats är framförallt för att förvaltningen i prognosen från 2019 tog fram tre olika prognoser, (*låg, mellan och hög*) och prognos *mellan* beslutades att användas som underlag för kapacitetsplaneringen. Utfallet för 2019 hamnade dock på *låg* prognos. I årets arbete med prognosen beslutades att enbart ta fram *en* prognos eftersom det är den metod tillväxt- och regionplaneförvaltningen använder sig av.

Eftersom prognosen över antalet förlossningar påverkas av många olika faktorer, varav vissa är svårbedömda, kommer förvaltningen även framgent att årligen uppdatera prognos och kapacitetsplanering och återkomma till nämnden med en justerad plan.

Kapacitetsplanering per förlossningsenhet

Den nya lägre prognosen över antalet förlossningar kräver att kapacitetsplaneringen anpassas. Förvaltningen har därför, i samråd med respektive förlossningsenhet, tagit fram ett nytt förslag på kapacitetsplanering. Utgångspunkterna har varit att säkra god patientsäkerhet och kvalitet samt minimera kostnaderna genom att säkerställa effektivt resursutnyttjande på regionnivå. Därutöver har förutsättningar på respektive enhet beaktats, exempelvis begränsningar i lokaler och kringresurser.

Jämfört med den tidigare kapacitetsplanen har kapaciteten på Karolinska Universitetssjukhuset och Södertälje sjukhus höjts. Öppningen av en ny förlossningsenhet på S:t Görans sjukhus har flyttats fram till år 2026, detta för att i första hand nyttja den kapacitet som finns på befintliga kliniker innan en ny enhet öppnas. I övrigt är kapacitetsplanen oförändrad jämfört med planen 2019. Kapaciteten för den nya enheten föreslås trappas upp successivt för att minimera negativa effekter på systemnivå.

Förlossningsenhet	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Danderyds sjukhus	6 700	6 700	6 700	6 700	6 700	6 700	6 700	6 700
BB Stockholm	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
K Solna	3 200	3 200	3 200	3 200	3 500	3 500	3 500	3 500
K Huddinge	4 500	4 500	5 000	5 800	6 000	6 000	6 000	6 000
SÖS	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Södertälje	2 400	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
S:t Görans	0	0	0	0	0	1 500	3 000	4 000
Kapacitet	28 800	28 900	29 400	30 200	30 700	32 200	33 700	34 700
Prognos 2020	28 097	28 431	28 810	29 612	30 201	30 731	31 208	31 593
Överkapacitet antal	703	469	590	588	499	1 469	2 492	3 107
Överkapacitet %	2%	2%	2%	2%	2%			

I planen från 2019 varierade överkapaciteten över åren mellan ett och tre procent med undantag för 2022 då öppnandet av en ny förlossningsenhet genererade en överkapacitet på sju procent. I den nya kapacitetsplanen ligger överkapaciteten på cirka två procent fram till 2026.

I ovan förslag till kapacitetsplan får regionen en ökad överkapacitet år 2026 och framåt när en ny förlossningsenhet öppnas vid S:t Görans sjukhus. Förvaltningen kommer i samband med kommande prognoser och den årliga revideringen av kapacitetsplanen föreslå lösningar för att från och med 2026 anpassa kapaciteten till behovet.

Ny förlossningsenhet vid S:t Görans sjukhus

I enlighet med kapacitetsplanen ovan föreslår förvaltningen att förlossningsenheten på S:t Görans sjukhus driftsätts under första halvåret 2026. Därmed utökas förlossningskapaciteten i takt med ett ökat behov av förlossningsplatser. I och med att starten av uppdraget skjuts fram till 2026 kommer uppdraget inte att tilldelas Capio S:t Görans sjukhus AB i enlighet med beslut i Hälso- och sjukvårdsnämnden i augusti 2019. Detta på grund av att sjukhusavtalet med Capio S:t Görans sjukhus löper ut den 4 januari 2026.

Inom ramen för kommande avtalsarbete för S:t Görans sjukhus behöver därför uppdraget för förlossningsenheten både inkluderas och preciseras. Förvaltningen föreslår att möjligheten att skapa ett fullvärdigt förlossningsuppdrag, vilket kräver uppdrag inom neontalvård och gynekologi, utreds inom ramen för kommande avtalsarbete.

Ekonomiska konsekvenser

Jämfört med den tidigare förlossningsplanen redovisas i ärendet en prognos som pekar på ett lägre antal förlossningar och därmed lägre kostnader för hälso- och sjukvårdsnämnden eftersom ersättningsmodellen är produktionsbaserad.

Förslaget om att skjuta upp öppningen av S:t Görans förlossningsenhet innebär att kostnaderna förenat med en ny förlossningsenhet tas först när behovet av ökad kapacitet i regionen uppstår. Eftersom ärendet ändrar tidigare startdatum för förlossningsenheten behöver hälso- och sjukvårdsnämnden finansiera hyran av de färdigställda förlossningslokalerna fram till dess att de går att hyra ut för alternativ användning. Hyreskostnaden beräknas till 23,4 miljoner kronor per år.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Den reviderade förlossningsplanen förväntas få oförändrade konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Den reviderade förlossningsplanen förväntas få oförändrade konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser

Den reviderade förlossningsplanen förväntas få oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser

Den reviderade förlossningsplanen förväntas få oförändrade konsekvenser för vårdgivarnas administration.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Hanberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten